

som vistnok finder Sted adskillige andre Steder, at Banen kommer ind paa et Sidespor et Sted paa Statsbanen. Her vil det jo være omtrent $\frac{1}{2}$ Mil, der er Tale om, og det vil, antager jeg, være til en væsentlig Besparelse for Banen at komme denne Vej ind. Og jeg antager ogsaa, at den Afford, som foreligger med Statsbanen, er saaledes, at den ikke kan vække Betænkelighed i nogenformelt Retning enten for denne Bane eller for Statsbanen. I den Retning vil der saaledes næppe kunne gjøres nogen Indvending mod Lovforlaget. Dette forekommer mig at være meget overflueligt, og hvis Thinget vil stille sig paa det samme Standpunkt, som det har stillet sig overfor andre Baneanlæg, ser jeg ikke rettere, end at man maa lade dette Lovforlag passere.

A. Gold: Jeg vil tillade mig at bemærke angaaende dette Lovforlag om Koncession paa en Jernbane fra Hov Havn over Odber til et Punkt paa Statsbanen mellem Standerborg og Aarhus, at det vist er en stor Sandhed, der kan siges om en Bane i denne Egn, at der neppe er nogen Egn i Danmark, der mere fortjener et Baneanlæg end Hadsøherred. Allerede for 10 Aar siden valtes der i denne Egn en meget stærk Agitation for Tilveiebringelsen af en Bane her. Paa den Tid var jeg personlig bosiddende i den Egn og var en af de største Næringsdrivende der, og som saadan tog jeg ivrig Del i Agitationen for i det Hele taget at tilveiebringe en Bane gennem Herredet. Jeg var imidlertid og er endnu idag af en Ansættelse, som falder noget i Modstrid med den, som den ærede Komite her ønsker, idet jeg gik ud fra, at, naar der skulde anlægges en Bane i en eller anden Egn, var det man hovedsagelig skulde tage Hensyn til, hvad der gavne en Egn bedst i Forhold til den Kapital, som skulde indskydes i dette Baneanlæg, og det stod da klart for mig, der har boet i denne Egn i mangfoldige Aar, at hele Herredet for en langt ringere Sum vilde kunne opnaa omtrent de samme gode Fordele, som altid flyde af en Jernbane, ved en Strækning, som var langt kortere end den, der nu ønskes. Jeg mente nemlig, at, naar man fik en Jernbanelinie fra Stationen Hovedgaard til Odber, som saaledes kom ind i Centrum af Herredet, vilde der kunne opnaas saa store Fordele, som vilde kunne tilfredsstille hele Egnen. Jeg arbejdede imidlertid med en Komite der i Egnen, som paa den Tid var udnævnt til nærmere at varetage disse Interesser, og vi gik ud fra et større Syn, end man er gaaet ud fra for Tiden, idet vi nemlig gik ud fra, at det, det gjaldt om for denne Egn, som specielt er beboet af Landboere, var, at disse kunde opnaa de størst mulige Priser for deres Artikler. Vi gik da ud fra den Forudsætning, at Landmandens Produkter specielt gif Syd paa, og at det derfor var mest hensigtsmæssigt

at opnaa en Forbindelse mere sydlig i Modfætning til den Retning, man nu foreslaar, som er mere nordlig. Der var allerede dengang en meget stærk Tilslutning til Retningen Odber—Hovedgaard, og saa stærk var Tilslutningen, at vi bleve udnævnte til at tage til Esbjerg, for nærmere at betragte denne Havn, der var under Opførelse, idet man fortalte os, at denne Havn vilde være fuldstændig ubrugelig, og at det som saadan vilde være uret at begynde paa et Bane-projekt, som skulde staa i Forbindelse dermed. Vi reiste derved, men kom til et andet Resultat. Hele Sagen syntes at ville gaa vel frem, indtil man fra forskjellige Sider i Aarhus syntes, at det var paa Tiden at træde til, da det for dem gjaldt om at drage saamegen Næring som muligt til den store By. Det kunde jeg jo personlig ikke i en vis Forstand have Noget imod, da jeg finder det fuldstændig rigtigt, at Enhver strider og arbejder for sine egne Interesser. Jeg skal vilig indrømme, at, da der Ingen var, der var ivrigere til at tage fat end disse Mand i Aarhus — de Herrer kjende Navnet, nemlig Grosferrer Broge, en meget indflydelsesrig Mand, — varede det ikke meget længe, forinden Stemningen var vendt for Aarhus, og nu da det Projekt, der nu foreligger, blev taget under Overveelse, skal jeg ogsaa strax indrømme, at Stemningen da var for, at Forbindelsen skulde gaa fra Odber til Aarhus, idet det var den mest naturlige, og det er endnu idag et udelte Ønske hos hele Befolkningen der. Skjøndt jeg altsaa har en ganske anden Opfattelse end Egnens Beboere have om, hvad der maa anses for det mest Ljnelige for Egnen, er jeg altid rede til at høre mig for en Modstand, der ikke kan brydes naturlig, navnlig hvor det, som her viser sig, virkelig er Egnens Ønske, at Banen skal gaa i en anden Retning end den, som Andre mene, er mere formaalstjenlig. Jeg gaar altsaa ud fra den Forudsætning, at vi ikke idag behøve at drøfte nogen anden Linie, end den, der her er projekteret. Der er imidlertid et Punkt, som jeg ikke skal undlade at berøre, og det er, at jeg betragter det som saare uheldigt, at der, naar et Lovforlag foreligger til Vedtagelse for Rigsdagen, da ikke gives Rigsdagen tilstrækkelig Tid til at overveje et saadant Lovforlag, men at et saadant Lovforlag føres igjennem næsten, kan jeg sige, uden at der foreligger tilstrækkelige Oplysninger. Alt, hvad der her i Dag virkelig foreligger, er jo ganske sikkert af stor Betydning, nemlig at Kapitalen er tilstede, men paa samme Tid hører jeg jo idag, at det har været Rigsdagens Coutume hidtil at arbejde i denne Retning, og jeg veed derfor heller ikke, hvorfor vi idag skulde lægge nogenformelt Hindring i Veien derfor, ja, jeg indrømmer, at er der nogen Egn i Danmark, der kan bære en Bane, er det Hadsøherred eller Egnen omkring Odber, og da Anlægssummen nu er